

Реалізації творчих планів Віктора Степановича сприяє також його активна участь у діяльності Центру дослідження історії Поділля Інституту історії України НАН України при Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка.

Науково-педагогічна і краєзнавча праця В.С. Прокопчука відзначена званнями “Заслуженого працівника народної освіти України”, “Почесного члена Всеукраїнської (національної) спілки краєзнавців”, медаллю “За трудову доблесть”, п’ятьма Почесними грамотами Міністерства освіти і науки України, значками “Відмінник освіти”, “Петро Могила”, обласною премією імені Юхима Сіцінського, Почесними грамотами і знаками рідного університету, Почесною грамотою Кам'янець-Подільської міської ради.

Зрозуміло, що освітянські, наукові, літературні й суспільні інтереси В.С. Прокопчука багатогранніші й ширші. Приємно вражає його натхнення, працелюбність, цілеспрямованість, постійне відчуття нового. Зичимо члену-кореспонденту Української академії історичних наук, доктору історичних наук, професору, директору наукової бібліотеки Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка Віктору Степановичу Прокопчуку міцного здоров'я, щастя, нових книг, проєктів, творчих задумів і звершень на благо вітчизняної науки та освіти.

Т.М. Опря

ПРИКЛАД НАТХНЕННОГО СЛУЖІННЯ КНИЗІ І ЛЮДЯМ

У кожному колективі є людина, розумові здібності якої не підлягають сумніву. А якщо цей розум спрямований на загальну справу, то йому взагалі немає ціни. Такою людиною в колективі наукової бібліотеки Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка є Валентина Михайлівна Пархоменко. Головною справою її життя стала бібліографія. Російський поет Валерій Брюсов писав: “Праця бібліографа чорнова, але абсолютно необхідна для розвитку знань. Бібліограф повинен мати покликання до цієї професії, бути особистістю і авторитетом”. Саме ці слова стали життєвим кредо нашої шановної колеги, володарки інформаційних скарбів, фахівця бібліотечної справи, яка нещодавно відзначила свій черговий ювілей.

Народилася Валентина Михайлівна в місті Києві в робітничій сім'ї. Нелегким було дитинство: розлучення батьків, сталінські репресії, лихоліття війни... 1937 року родина зазнала репресій. П'ятьох маминих братів і дідуся розстріляли, а матір Валентини відправили на 10 років до Воркути. У трирічному віці залишилася без мами, яку замінила її бабуся. Коли почалася війна, шестирічну дівчинку в свою нову сім'ю забрав батько, який проживав у цей час у с. Літки на Київщині. Серед чудової української природи, добрих і щирих сільчан пройшли її дитячі і юнацькі роки. Навчалася в Літківській середній школі, яка ще до війни славилася на Київщині. Тут працював учителем і завучем Іван Омелянович Синиця, який згодом став видатним ученим-педагогом, українську мову та літературу викладав Михайло Стельмах.

1950 року завершила семирічну освіту і подала документи на бібліотечне відділення культурно-освітнього технікуму м. Києва. Та батькові її вибір не сподобався, стати тоді бібліотекарем не довелося... Працювала швеєю в Літківській артілі художніх виробів. Восени 1953 року вийшла заміж за Степана Пархоменка – випускника Київського військового училища зв'язку. Довелося ділити з ним всі труднощі офіцерської служби, переїжджаючи з одного місця призначення на інше (Ужгород, Кам'янець-Подільський, Ленінград, Чукотка).

1956 року Валентина Михайлівна вперше попала в м. Кам'янець-Подільський. 1960 року пішла у вечірню школу, закінчила 9 класів. Атестат про середню освіту отримала в червні 1963 року, закінчивши Ленінградську вечірню (змінну) школу № 14, що на Василівському острові. Повернувшись до Кам'янця-Подільського, поступила до культурно-освітнього училища на заочне відділення. 1 вересня 1964 року була прийнята на посаду бібліотекаря Кам'янець-Подільського державного педінституту. З цієї дати й почався відлік її бібліотечного стажу, який нараховує сьогодні 46 років. 1965 року переведена на посаду бібліографа – знавця книги, правил її опису й донесення інформації до читача, вступила на бібліотечний факультет Київського державного інституту культури, навчалася без відриву від виробництва, наполегливо пробираючись до знань.

У червні 1967 року разом з чоловіком відбула в м. Анадир на Чукотці, була призначена бібліотекарем Будинку офіцерів. Працювала з офіцерами, солдатами, вміло направляла їх думки і почуття. Досвід роботи з офіцерським і рядовим складом ліг в основу дипломної роботи. За сумлінне ставлення до роботи була занесена на Дошку пошани.

У січні 1970 року знову повернулася до Кам'янець-Подільського державного педінституту на посаду бібліотекаря. 1971 року

закінчила інститут, стала дипломованим спеціалістом з питань бібліотекознавства та бібліографії. І зразу ж отримала категорію старшого бібліографа, згодом – провідного. З великою вдячністю згадує Валентина Михайлівна своїх перших наставників – Йосипа Івановича Токара, тодішнього завідувача бібліотеки, Олену Іванівну Зуськову, зав. відділу бібліографії, та інших колег, які щедро ділилися багатим досвідом і знаннями. Досвід, помножений на міцні знання, сприяв становленню її як ерудованого, знаючого спеціаліста. А праця В. М. Пархоменко досить складна і багатогранна. Це, насамперед, робота з картотеками, надання консультацій студентам, магістрантам, аспірантам, молодим науковцям щодо написання наукових робіт, добору літератури та складання бібліографії, організація книжкових виставок тощо. З великим задоволенням іде вона в студентські групи для проведення занять з методики бібліографічної роботи, активно співпрацює з редакцією університетської багатотиражки, надаючи інформацію про нові надходження до бібліотеки.

У В. М. Пархоменко давній потяг до історичних знань, до краєзнавства. Поїздки до Києва – це обов'язкова робота в бібліотеках, збір інформації з історії нашої бібліотеки й університету, перших її фундаторів. Там знайшла спомини Л. Ю. Биковського про перші кроки бібліотеки Кам'янець-Подільського державного українського університету. Виписками з журналу “Бібліологічні вісті” за 1923 рік дещо підняла завісу про найменш вивчений період діяльності нашої книгозбірні – 20-ті – поч. 30-х рр. Ці матеріали лягли в основу її наукових статей, присвячених історії бібліотеки в період її становлення, життєвому і творчому шляху видатних бібліографів С. О. Сірополка, М. І. Ясинського, М. А. Плевако.

Валентина Михайлівна бере активну участь у роботі над підготовкою до друку бібліографічних покажчиків, стала ініціатором видання 2003 року “Бюлетеня з проблем вищої школи”, є співавтором “Календаря знаменних і пам'ятних дат Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка”, низки персональних покажчиків, які виходять під рубрикою “Видатні постаті в освіті і науці”, бібліографічного покажчика, присвяченого історії університету. З її ініціативи підготовлено до друку покажчик змісту “Наукових записок (праць) Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (1920-2009)”, до якого включено 3787 назв.

Висококваліфікована, грамотна, відповідальна в роботі, приваблива жінка вражає своєю скромністю, інтелігентністю, добротою, готовністю завжди прийти на допомогу.

1991 року почала формуватися лабораторія етнології. Її творці в особі Валентини Михайлівни знайшли конкретного помічника та порадника. Вона допомагала в систематизації народознавчого матеріалу, в правильному формуванні списку народознавчої літератури. 2003 року в університеті розпочалася підготовка до відкриття Центру огієнкознавства, який очолила доцент Є. І. Сохацька. І знову ж за порадою – до В. М. Пархоменко. Саме з її допомогою складена картотека наявних праць професора І. І. Огієнка, книг, статей про нього, його творчість.

Багаторічна сумлінна праця В. М. Пархоменко неодноразово відзначалася подяками і грамотами. Керівництво університету і бібліотеки високо цінують її ставлення до роботи, добросовісну, творчу працю. Портрет Валентини Михайлівни розміщено в галереї трудових звершень університету “Працею звеличені”. 2007 року їй вручено диплом лауреата премії ім. Й. І. Токара. Високою нагородою для себе вважає також Валентина Михайлівна щирі слова вдячності читачів. Її добре пам’ятають і дякують випускники університету – відомі вчені, педагоги, письменники, викладачі нашого навчального закладу, які з її допомогою готували й оформляли свої наукові праці. Люблять і поважають її колеги, щиро вдячні їй за готовність допомогти, порадити, поділитись досвідом. Її високий професіоналізм, вміння працювати з людьми беруть за приклад у своїй роботі.

Ось така вона, наша ювілярка, людина – професіонал, бібліотекар за покликанням, бібліограф за станом душі.